

Asia: VN/6450/2019

Esitys alueiden kehittämistä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoja koskevan lainsäädännön uudistamisesta

I Keskeiset ehdotukset

- **Kommentteja ja näkemyksiä lakiuudistuksen keskeisistä ehdotuksista**

Väylävirasto pitää esityksen keskeisiä ehdotuksia pääosin kannatettavina. Väylävirasto lausuu muutamista tarpeellisiksi katsomistaan tarkennuksista. Yksilöidymmät kommentit ja muutosesitykset esitetään jäljempänä pykälittäin.

II Lakiluonnos alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (Toimeenpanolaki)

- **Ovatko lain tarkoitus ja soveltamisalat selkeät? (1 ja 3 §)**

-

- **Ovatko alueiden kehittämisen tavoitteet selkeät ja kestävät pitkällä aikavälillä? (2 §)**

-

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 1

-

- **Ovatko viranomaisten vastuut ja roolit selkeästi määritelty?**

Viranomaisten vastuut ja roolit ovat Väyläviraston näkemyksen mukaan pääosin riittävän selkeästi määritelty liikennejärjestelmäsuunnittelua lukuun ottamatta.

- **Saako 15 §:stä kokonaiskuvan maakuntien liittojen alueiden kehittämiseen liittyvistä tehtävistä?**

Väylävirasto katsoo, että ehdotetun toimeenpanolain 15 § 1 momentin 5 kohdan mukainen liikennejärjestelmäsuunnittelua koskevan tehtävän muotoilu pitää sisällään riskin liikennejärjestelmäsuunnittelun toimijoiden välisen tehtävänjaon hämärtymisestä. Väylävirasto katsoo myös, että lakitekstissä tulisi selvyiden vuoksi todeta, että kyse on maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelusta, kuten esityksen perusteluissa on todettu. Väylävirasto pitää kuitenkin kannatettavana ehdotetun lainkohdan muotoilun mukaista painopisteen siirtämistä suunnitelmien laatimisesta jatkuvaan liikennejärjestelmäsuunnitteluun.

Väylävirasto ehdottaa mainittuun kohtaan seuraavaa muotoilua: "Kuntien aluekehittämisviranomaisena maakunnan liitto vastaa maakunnan yleisestä kehittämisestä ja siinä tehtävässä: - - edistää saavutettavuutta ja vastaa maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitteluprosessin ja siihen liittyvän yhteistyön johtamisesta sekä kyseisen suunnittelun yhteensovittamisesta maakunnan muun suunnittelun kanssa muualla kuin Helsingin seudulla. Maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelma yhteen sovitetaan valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman kanssa."

- **Onko maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) rooli, tehtävät ja päätöksenteko selkeästi määritelty? (17, 18 ja 19 §)**

Ehdotetun toimeenpanolain 17 §:n 3 momentin toisen virkkeen mukaan MYR:n osallistujina olisivat alueen kuntien ja maakunnan liiton edustajat, ohjelmaa rahoittavat valtion viranomaiset sekä aluekehittämisen kannalta keskeiset järjestöt. Väylävirasto katsoo, että osallistuvien tahojen osalta olisi selvyiden vuoksi hyvä mainita ohjelmaa rahoittavien valtion viranomaisten lisäksi laajemmin relevantit valtion viranomaiset, voimassa olevan lain mukaisesti. Ehdotettu muotoilu pitää Väyläviraston näkemyksen mukaan sisällään riskin siitä, että MYR:n osallistuvista tahoista jää puuttumaan yhteistyöryhmän toiminnan kannalta relevantteja tahoja, kuten Väylävirasto tai muut kuin ohjelmaa rahoittavat ELY-keskukset.

Väylävirasto ehdottaa mainitun virkkeen muuttamista seuraavaan muotoon: "Näitä ovat alueen kuntien ja maakunnan liiton edustajat, ohjelmia rahoittavat valtion viranomaiset ja muut yhteistyöryhmän tehtävien kannalta merkittävät valtionhallintoon kuuluvat organisaatiot sekä aluekehittämisen kannalta keskeiset järjestöt."

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 2

Liikennejärjestelmäsuunnitteluun liittyvien roolien osalta sääntely olisi selvyiden vuoksi paras keskittää selkeästi liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettuun lakiin (503/2005), ja toimeenpanolaissa olisi hyvä olla selkeämmin viittaus mainittuun lakiin.

- **Lakiluonnoksessa ehdotetaan, että luovutaan erityisohjelmista (osaamiskeskusohjelma (OSKE, vuosina 1994–2013), aluekeskusohjelma (AKO, v. 2001–2009) ja viimeisimpänä koheesio- ja**

kilpailukykyohjelma (KOKO, v. 2010–2013). Näkemyksiä ehdotuksesta tai ohjelmien tarpeesta jatkossa? (vrt. nykyisen 7/2014 lain 30 §)

-

- **Onko maakuntaohjelman asemasta säädetty riittävästi? (vrt. nykyisen 7/2014 lain 34 §)**

-

- **Näkemyksiä ehdotuksesta luopua maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelmasta? (vrt. nykyisen 7/2014 lain 33 §)**

-

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 3

Väylävirasto pitää ehdotetun toimeenpanolain 23 §:n mukaisten alueiden kehittämisen keskustelujen käyttöönottoa kannatettavana uudistuksena. Kyseisissä ylätasen keskusteluissa voidaan kirkastaa valtion tahtotilaa alueilla. Väylävirasto korostaa osallistuvansa tarvittaessa ehdotuksen mukaisiin keskusteluihin.

- **Ovatko eri viranomaistahot ja yhteistyöohjelmien hallinnointi määritelty selkeästi?**

-

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 4

-

- **Lakiluonnoksessa ehdotetaan, että luovutaan äkillisten rakennemuutosalueiden nimeämisestä. Näkemyksiä luopua äkillisten rakennemuutosalueiden nimeämisestä? (vrt. nykyisen 7/2014 lain 47 §:n 2 mom.)**

-

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 5

-

III Lakiluonnos alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta (Rahoituslaki)

- **Ovatko lain tarkoitus ja soveltamisalat selkeät? (1 ja 2 §)**

-

- Onko viranomaisten toimivalta määritelty selkeästi?

-

- Onko toimivallasta välittävänä toimielimenä säädetty riittävästi?

-

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 1

-

- Onko tukimenettelystä säädetty selkeästi ja riittävällä tasolla?

-

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 2

-

Kommentteja ja näkemyksiä lukuun 3

-

- Onko erillinen luku kansallisen vastinrahoituksen erityissäännöksistä tarpeellinen?

-

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 4

-

- Onko eri viranomaisten tarkastusoikeudet määritelty selkeästi?

-

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 5

-

Kommentteja ja näkemyksiä lukuun 6

-

IV Mitä muuta haluatte sanoa alueiden kehittämistä ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanoa ja hankkeiden rahoittamista koskevan lainsäädännön uudistamisesta?

Kommentit ja näkemykset

Väylävirasto katsoo, että työ- ja elinkeinoministeriön esitys on huolellisesti laadittu ja laadukkaasti valmisteltu. Esitystä pidetään pääosin kannatettavana.

Kuistio Laura

Andersin Atte
Väylävirasto